

**A Szentatya nagyböjti üzenete - 2011
„Benne temetkeztetek el a keresztségben, és benne tá-
madtatok fel” (vö. Kol 2,12)**

Kedves Testvérek!

A nagyböjrt, amely a húsvét szent ünnepéhez vezet minket, nagyon értékes és fontos liturgikus időszak az egyház számára, s ennek tükrében örömmel fordulok hozzátok néhány gondolattal, hogy ezt az időszakot kellő elkötelezettséggel éljük meg. Az Egyház közössége, miközben a Jegyesével való végleges találkozásra tekint, amely az örök húsvétban valósul meg, állhatatos imádsággal és buzgóbban gyakorolva az irgalmasság tetteit, fokozottan törekszik a lélek megtisztulására, hogy a Megváltás misztériuma által még bővebben merítsen a Krisztus Urunkban való új életből (vö. nagyböjti I. prefáció).

1. Már megkeresztelésünk napján megkaptuk ezt az új életet, amikor „Krisztus halálának és feltámadásának részeseivé lettünk”, és elkezdődött számunkra „a tanítványság örömteli és felemelő kalandja”. (Homília Urunk megkeresztelkedésének ünnepén, 2010. január 10.). Szent Pál újra és újra rámutat leveleiben arra az egyedülálló közösségre, amely ebben a keresztségi megtisztulásban valósul meg Isten Fiával. Az a tény, hogy a keresztséget a legtöbb esetben gyermekként kapjuk meg, rámutat, hogy Isten ajándékáról van szó: senki sem saját erejével érdemli ki az örök életet. Isten irgalmát, amely eltörli a bűnt és lehetővé teszi, hogy „ugyanazzal a lelkelettel” éljük életünket, „amely Krisztus Jézusban volt” (vö. Fil 2,5), ingyen kapja az ember.

A Népek Apostola a filippiekhez írt levélben kifejezi az átalakulás értelmét, amely a Jézus halálában és feltámadásában való részesedés által valósul meg, és rámutat céljára: „hogy megismerjem őt és feltámadásának erejét, de a szenvedésben is vállaljam vele a közösséget. Így hozzá hasonulok a halálban, hogy ezáltal eljuthassak a halálból a feltámadásra is” (Fil 3,10-11). A keresztség tehát nem csak egy múltra emlékező szertartás, hanem találkozás Krisztussal, aki a megkeresz-

telt ember egész létét alakítja, az isteni életet ajándékozza neki és őszinte megtérésre hívja, melyet a kegyelem indít el és tart fenn, és ez vezeti majd el Krisztus teljessége életkorának mértékére.

Különleges kapcsolat fűzi a keresztséget a nagybőjthöz, amely alkalmas időszak az üdvözítő kegyelem megtapasztalására. A II. Vatikáni Zsinat atyái az egyház minden pásztorát arra hívták, hogy „minél bőségszebben alkalmazzák a nagybőjti liturgia sajátos keresztségi elemeit” (Sacrosanctum Concilium, 109). Az egyház ugyanis már a kezdetektől összeköti a húsvéti vigíliát a keresztség szertartásával: ebben a szentségben megvalósul az a nagy misztérium, amely által az ember meghal a bűnnek, részesedik az új életből a feltámadt Krisztusban és megkapja Isten Lelkét, aki feltámasztotta Jézust a halálból (vö. Róm 8,11). Ezt az ingyenes ajándékot mindannyiunknak újból és újból fel kell élesztenünk magunkban és a nagybőjt ahhoz hasonló utat kínál fel számunkra, mint a katekumenátus, amely az ősegyház keresztyeinek éppúgy, mint a mai katekumeneknek a hit és a keresztyén élet semmivel nem helyettesíthető iskolája: ők valóban úgy élik meg a keresztséget, mint egész létüket meghatározó eseményt.

2. Ahhoz, hogy komolyan elinduljunk a húsvét felé vezető úton, és készüljünk az Úr feltámadásának ünnepelésére – a liturgikus év legnagyobb és legörömtelibb ünnepére –, mi lehetne megfelelőbb annál, minthogy hagyjuk, hogy Isten igéje vezessen minket. Ezért az egyház a nagybőjti vasárnapokon felolvasott evangéliumi szakaszok által különösen mély találkozáshoz vezet minket az Úrral. Végigjáratja velünk a keresztyén beavatás útjának szakaszait: a katekumenekkel az újjászületés szentségében való részesedésre készülve, a megkeresztekkel pedig azért, hogy új és meghatározó lépéseket tegyenek Krisztus követésében, és teljesebben ajándékozzák magukat neki.

Nagybőjt első vasárnapja nyilvánvalóvá teszi számunkra, mit jelent emberként élni ezen a földön. A kísértések elleni győzedelmes harc, mellyel kezdetét veszti Krisztus küldetése, meghívás arra, hogy tudatára

ébredjünk saját törékenységünknek, és így befogadjuk a kegyelmet, amely megszabadít a bűntől és új erőt ad Krisztusban, aki az út, az igazság és az élet (vö. Ordo Initiationis Christianae Adultorum, 25). Határozott felhívás ez, hogy emlékezzünk arra, hogy a keresztény hit – Jézus példájára és vele egységben – egyúttal harc „ennek a sötét világnak kormányzói” ellen (Ef 6,12), ahol a sátán működik és nem fárad bele ma sem, hogy megkísértse az embert, aki az Úrhoz akar közeledni: Krisztus győzelemmel kerül ki a kísértésből, hogy a mi szívünket is megnyissa a reményre és vezessen bennünket, hogy legyőzzük a rossz csábítását.

Az Urunk színeváltozásáról szóló evangéliumi részlet Krisztus dicsőségét állítja szemünk elé, amely előrevételezi a feltámadást, és hírül adja, hogy az ember istenivé válik. A keresztény közösség tudatára ébred, hogy velük is az történik, mint Péterrel, Jakabbal és Jánossal – Jézus „fölment külön velük egy magas hegyre” (vö. Mt 17,1) –, hogy mint fiak a Fiúban újra befogadják Krisztust, Isten kegyelmének ajándékát: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok!” (Mt 17,5). Meghívás ez arra, hogy eltávolodjunk a hétköznapi élet zajától azért, hogy elmélyüljünk Isten jelenlétében: Ő minden nap szeretne Igéjével lelkünk mélyére hatolni, ahol az megkülönbözteti a jót és a rosszat (vö. Zsid 4,12), és megerősíti az Úr követésére irányuló akaratot.

Jézusnak a szamariai asszonyhoz intézett kérése: „Adj innom!” (Jn 4,7) – amelyet a harmadik vasárnap liturgiájában hallunk –, kifejezi Isten vágyát minden ember iránt, és szeretné felébreszteni szívünkben annak a víznek az ajándéka iránti vágyat, „amely örök életre szökellő vízforrás lesz” bennünk (Jn 4,14). Ez a Szentlélek ajándéka, aki a keresztényeket „igazi imádókká” teszi, akik tudnak „lélekben és igazságban” (vö. Jn 4,23) imádkozni az Atyához. Csak ez a víz olthatja a jó, az igazság és a szépség iránti szomjunkat! Csak ez, a Fiútól kapott víz öntözi meg nyugtalan és elégedetlen lelkünk pusztaságát, „amíg meg nem pihen Istenben”, ahogy ezt szent Ágoston híres szavai kifejezik.

A következő vasárnap a vakon született emberről szóló szakasz úgy mutatja be Krisztust, mint a világ világosságát. Az evangélium mindannyiunkat megszólít: „Hiszel az Emberfiában?” „Hiszek, Uram!” (Jn 9,35.38), jelenti ki örömmel a vakon született, s ezt minden hívő nevében mondja. A gyógyulás csodája azt fejezi ki, hogy Krisztus szemünkkel együtt a belső látásunkat is meg akarja nyitni, hogy hitünk egyre mélyebbé váljon és fel tudjuk ismerni benne egyetlen Üdvözítőnket. Ő bevilágítja az élet minden sötétségét, és segíti az embert, hogy a „fény születteként” éljen.

Amikor az ötödik vasárnapon Lázár feltámasztását hirdetik nekünk, akkor létünk utolsó misztériuma előtt állunk: „Én vagyok a feltámadás és az élet. ... Hiszed ezt?” (Jn 11, 25-26). Ekkor az egész keresztény közösség – Mártával együtt – teljes reményét őszintén újra a Názáreti Jézusba helyezi: „Igen, Uram – felelte –, hiszem, hogy Te vagy a Messiás, az Isten Fia, aki a világba jön” (Jn 11,27). A Jézussal való közösség ebben az életben felkészít minket, hogy átlépjünk a halál küszöbén, és örökké Benne éljünk. A holtak feltámasztásában való hit és az örök élet reménye megnyitják látásunkat létünk végső értelmére: Isten a feltámadásra és az életre teremtette az embert, és ez az igazság adja meg a valódi és végső dimenzióját az emberek életének, személyes és társadalmi létüknek, a kultúrának, a politikának, a gazdaságnak. A hit fénye nélkül az egész világegyetem ott marad egy sírboltba zárva jövő és remény nélkül.

A nagyböjti út a húsvéti szent három napban, különösen a szent éjszaka nagy virrasztásában teljesedik ki: keresztségi fogadalmunk megújításával újra megerősítjük, hogy Krisztus életünk Ura, azé az életé, amit Istentől kaptunk, amikor újjászülettünk „vízből és Szentlélekből”. Ismét megerősítjük szilárd elhatározásunkat, hogy válaszolunk a kegyelem működésére és ezáltal tanítványai leszünk.

3. A keresztség szentsége által történő elmerülésünk Krisztus halálában és feltámadásában, minden nap arra ösztönöz bennünket, hogy megszabadítsuk szívünket

az anyagi dolgok terhétől, a „földdel” való önző kötelektől, amely szegénnyé tesz és megakadályoz minket, hogy készségesek és nyitottak legyünk Isten és a felebarát előtt. Isten Krisztusban szeretetként nyilatkoztatta ki magát (vö. 1Jn 4,7-10). Krisztus kereszttje, „a keresztt szava” megmutatja Isten üdvözítő erejét (vö. 1Kor 1,18), aki önmagát ajándékozza oda, hogy az embert újra felemelje és megmentse - ez a szeretet legradikálisabb formája (vö. Az Isten szeretet kezd. enc., 12.) A bőjtt, az alamizsna és az imádság hagyományos gyakorlatain keresztül, amelyek a megtérésre való törekvésünket fejezik ki, a nagybőjtt arra nevel minket, hogy egyre radikálisabban éljük meg Krisztus szeretetét. A **bőjtt**, amelynek különböző motivációi lehetnek, a keresztény ember számára mély, vallási értelmet nyer: szegényebbé téve asztalunkat megtanuljuk legyőzni önzésünket, hogy az ajándékozás és a szeretet logikája szerint éljünk. Elviselve valaminek a hiányát - és nem csak a fölöslegről való lemondást -, megtanuljuk levenni tekintetünket az „énünkről”, hogy felfedezzünk Valakit magunk mellett és felismerjük Istent sok testvérünk arcán. A keresztény számára a bőjtt egyáltalán nem magába zárkózás, hanem még inkább megnyílás Isten felé és az emberek szükségletei előtt, és ezáltal az Isten iránti szeretet egyben felebaráti szeretet is (vö. Mk 12,31).

Utunk során szembe találkozunk a birtoklás és a pénzsóvárság kísértésével is, amelyek Isten elsőbbségét veszélyeztetik életünkben. A birtoklás vágyának következményei erőszak, hatalommal való visszaélés és halál. Ezért az Egyház - különösen a nagybőjti időben - arra hív, hogy gyakoroljuk az **alamizsna** adást, vagyis javaink másokkal való megosztásának képességét. A javak bálványozása azonban nemcsak eltávolít másoktól, hanem üressé, boldogtalanná teszi az embert, becsapja, áltatja anélkül, hogy megvalósítaná, amit ígér, mert az anyagi javakat Isten helyére teszi, aki az élet egyetlen forrása. Hogyan is érthetnénk meg Isten atyai jósgát, ha a szívünk önmagunkkal és saját terveinkkel van tele, és azzal álltatjuk magunkat, hogy ezekkel biztosíthatjuk jövőnket? A kísértés az, hogy úgy gondolkodunk, mint a példabeszédben szereplő gazdag: „Ember,

van annyid, hogy sok évig elég...". Ismerjük az Úr ítéletét: „Esztelen, még az éjjel visszakérik tőled lelked...” (Lk 12,19-20). Az alamizsna gyakorlata felhívás arra, hogy Isten legyen számunkra az első és odafigyeljünk a másik emberre, hogy újra felfedezzük jószágos Atyánkat és megtapasztaljuk irgalmát.

Az Egyház az egész nagyböjti időszakban különösen bőven adja nekünk Isten igéjét. Róla elmélkedve és magunkévá téve, megélve a mindennapokban, megtanuljuk az **imádság**nak egy értékes és semmivel nem helyettesíthető formáját, mert az Istenre való odafigyelés, aki továbbra is szól hozzánk szívünkben, táplálja hitbeli előrehaladásunkat, melyet keresztségünk napján kezdtünk el. Az imádság lehetővé teszi azt is, hogy új módon fogjuk fel az időt: az örökkévalóság és a természetfeletti távlata nélkül ugyanis az idő csupán egy olyan távlat felé vezet lépteinket, amelynek nincs jövője. Az imádságban azonban időt találunk Istenre, ezáltal felismerjük, hogy „az Ő igéi nem múlnak el” (vö. Mk 13,31), és abba a bensőséges közösségbe lépünk vele, „amit senki el nem vehet tőlünk” (vö. Jn 16,22) és amely megnyit bennünket arra a reményre, amelyben nem csalódunk, az örök életre.

Összefoglalva: nagyböjti utunk, amelynek során a kereszt misztériumát szemléljük, azt jelenti, hogy Krisztushoz „hasonulunk a halálban” (vö. Fil 3, 11) azért, hogy mély **megtérés** menjen végbe életünkben. Vagyis hagyjuk, hogy a Szentlélek működése átalakítson bennünket, ahogy Szent Pállal történt a damaszkuszi úton; határozottan Isten akarata szerint irányítsuk életünket; szabaduljunk meg önzésünktől úgy, hogy legyőzzük a másokon való uralkodás ösztönét és megnyíljunk Krisztus szeretetére. A nagyböjti időszak megfelelő alkalom arra, hogy felismerjük gyengeségünket, őszintén megvizsgálva életünket befogadjuk a bűnbánat szentségének megújító kegyelmét és határozottan Krisztus felé haladjunk.

Kedves Testvéreim! A Megváltónkkal való személyes találkozás által, valamint a böjten, az alamizsnán és az imádságon keresztül a megtérés útja a húsvét felé

arra segít, hogy újra felfedezzük keresztségünket. Az idei nagybőjtben újítsuk meg készségünket annak a kegyelemnek a befogadására, amit Isten akkor nekünk ajándékozott azért, hogy megvilágítsa és vezesse minden tevékenységünket. Arra vagyunk hivatottak, hogy Jézus egyre nagylelkűbb és hitelesebb követésében minden nap megéljük mindazt, amit e szentség jelent és megvalósít. Ezen az utunkon rábízunk magunkat a Szűzanyára, aki világra hozta Isten Igéjét hitben és testben, hogy úgy, mint ő, elmerüljünk Fiának, Jézusnak halálában és feltámadásában, és örök életünk legyen.

XVI. Benedek pápa